

Fokus på indretning af løbegårde

Økologiske svineproducenter på tværs af Europa sætter rammerne for forskning til gavn for slagtegrisene og miljøet

SVINEPRODUKTION: I det tværoeuropæiske forskningsprojekt POWER spørger vi økologiske svineproducenter i otte lande om nye idéer til, hvordan økologiske slagtegrise-stalde kan indrettes til gavn for både dyr, mennesker og miljø.

Hovedparten af de økologiske slagtegrise, der produceres i Europa, holdes i stalde med adgang til uden-dørs løbegårde. Krav om øget plads kombineret med adgang til grovfoder og udendørsarealer fremmer dyrevelfærden, men desværre oplever mange producenter, at det er vanskeligt at holde en god hygiejne i løbegårdene, fordi grisene primært bruger udearealet til at gøde på. Det giver ikke kun ekstra arbejde til renholdelse, men øger også risikoen for ammoniaktab.

Stor idérigdom

På tværs af Europa samler projektet økologiske svineproducenter og deres rådgivere for at få nye spæn-

dende idéer til forbedringer af løbegårdene. Målet er, at slagtegrisene skal have mulighed for at udøve et bredere spektrum af deres naturlige adfærd samtidig med, at hygiejnen forbedres. Resultater fra de første møder viser stor idérigdom og understreger, at producenter på tværs af Europa er meget bevidste om behovet for forbedringer. I Schweiz foreslog producenterne blandt andet at undersøge effekten af at etablere sølebad og skygge for eksempel i form af vinplanter for at forbedre grisenes mulighed for afkøling. I Danmark var der blandt andet fokus på at forbedre slagtegrisenes mulighed for rodeadfærd for eksempel ved at etablere rodekummer med skiftende rodematerialer eller ved at give grisene adgang til et frilandsareal med pile- eller poppeltræer.

Når idéindsamlingen er afsluttet udvælger projektet tre til fem forslag som afprøves i fem europæiske lande, herunder Danmark. I 2020 når forsøgene er afsluttet, samler projektet igen økologiske svineproducenter og rådgivere i de otte lande. Denne gang har vi brug for deres hjælp til at 'oversætte' den nye forskningsviden til konkrete praktiske råd om indretning af løbegårde.

Det tværoeuropæiske projekt POWER undersøger bl.a. muligheder for at forbedre slagtegrisenes velfærd gennem nye tiltag på løbegårdene, der samtidig reducerer risikoen for ammoniaktab (foto: Therese Mukendi).

Mere om projektet

Ud over den store fokus på forbedring af stalde til slagtegrise har projektet også fokus på en række af de øvrige udfordringer som økologisk svineproduktion står over for på tværs af Europa, herunder pattegrisedødelighed, fravænnede grisens sundhed, tab af næringsstoffer fra udearealer og den økologiske griseproduktions klimaaftryk. Læs mere på projektets hjemmeside:

<http://projects.au.dk/coreorganic-cofund/research-projects/power/>

Forskningsprojektet 'Proven welfare and resilience in organic pig production' (POWER) er ledet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet. POWER er et EU-projekt, finansieret via ERA-nettet CORE Organic Cofund, der koordineres af ICROFS og støttes af GUDP. Projektet har deltagelse af Danmark, Frankrig, Tyskland, Italien, Holland, Sverige, Schweiz og Østrig.

Artiklen er skrevet af:

Anne Grete Kongsted fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet og Marianne Kjær Bonde fra Udviklingscenter for Husdyr på Friland (UHF)

Praksisnære løsninger skal bane vej for udviklingen af æg- og fjerkræproduktionen

Nyligt gennemførte undersøgelser viser, at forbrugere er villige til at betale en merpris for økologiske æg og kød under antagelse af, at prissætningen er forbundet med en merværdi. Foto: Irene Brandt.

I løbet af de kommende to år skal projektet 'Dyrevelfærde' indsamle, afprøve og udbrede løsninger til fremtidige forbedringer af dyrevelfærden i økologiske fjerkræbesætninger

DYREVELFÆRD: Økologisk Landsforening, ØL, har fået støtte fra Fjerkræafgiftsfonden til gennemførelse af et dyrevelfærdsprojekt i økologiske fjerkræbesætninger. Projektet identificerer og formidler nye muligheder for at iværksætte indsatser til forbedring af dyrevelfærden i økologiske fjerkræbesætninger med bidrag fra praksis i produktionerne.

Input direkte fra producenterne er med til at sikre, at aktiviteterne har værdi for dem, der er direkte involveret i og arbejder med udviklingen af den økologiske æg- og fjerkræproduktion, ligesom praksisnære løsninger giver ejerskab til projektets resultater.

Mere end fravær af sygdom

- Ud over de daglige opgaver for at sikre gode rammer og tilfredsstillende management i forhold til dyrenes fysiologiske behov, så har den øko-

logiske æg- og fjerkræsektor en øget erkendelse af, at dyrevelfærd handler om langt mere end fravær af sygdom og skader. Nyligt gennemførte undersøgelser viser, at forbrugere er villige til at betale en merpris for økologiske æg og kød under antagelse af, at prissætningen er forbundet med en merværdi. For eksempel at mælken, æggene og kødet, de køber, stammer fra dyr, der har levet et liv med høj grad af naturlighed, og det forventes, at landmanden tager ansvar for at sikre dette, siger projektleder Iben Alber Christiansen fra ØL's Landbrugsafdeling.

Hun understreger, at der tidligere har været gennemført velfærdsprojekter, som havde til formål at sænke dødelighed og skader hos æglæggerne. Et af disse projekter, Projekt velfærd, blev gennemført i 2003-2005, og i projektet blev der indsamlet data om dødelighed og fjerdragt, og resultatet blev et gennearbejdet datagrundlag, der siden er benyttet som udgangspunkt for rådgivning til producenterne. Senere er der udgivet praktiske redskaber som for eksempel 'Fjerpilningsnøglen' fra 2013.

- Fælles for disse redskaber er, at de fokuserer på målepunkter, der tager udgangspunkt i tegn på negativ velfærd, som for eksempel tegn på fjerpilning, sår og dødelighed. Nær-

værende projekt beskæftiger sig med dette, men også med indsatser, der på sigt kan genere positive velfærdsresultater, som indikerer, at dyrene ud over at have en god fysiologisk funktion, også lever et liv, der i højere grad opfylder deres adfærdsmæssige behov, skriver Iben Alber Christiansen.

Fælles pejlemærker

I år vil der blive gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt forbrugere og producenter. Disse interviews danner grundlag for en fælles workshop til efteråret i år. Formålet med workshoppen er at få lejlighed til at diskutere og få en fælles forståelse af, hvad der definerer dyrevelfærd på tværs af produktionsformer i den økologiske æg- og fjerkræproduktion og formulere fælles pejlemærker for afprøvning af praktiske indsatser på bedrifterne.

Der lægges særligt vægt på producenter og slagteriers involvering i og ejerskab til de udvalgte indsatser. Kommunikation af projektets aktiviteter og resultater vil blandt andet kunne følges på projektets hjemmeside:

<https://okologi.dk/landbrug/projekter/aeg-og-fjerkræ/dyrevelfærd>

ib@okologi.dk